

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE

Dins Espanya: una pesseta.
Fora d'Espanya: dues pessetes.

Redacció i Administració

General Barceló, —1.—2.ª

PALMA DE MALLORCA

LA AURORA

Surt cada dissapte per donar ventim i altres herbes an es qui s'ho guany

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A Manacor: Ca-Mestre Antoni Fiol Ferrer, 5.—Ca-Jamo Andreu Alcover, Plaça del Palau, 2.

A Palma: Llibreria d'En Guasp, Morey, 6.—Taller d'encadernacions d'En Francesc Ferrer, Sta. Eulària, 25.—Llibreria Ernest Frau, Brossa.—Llibreria d'Alomar y Fontdevila, Brossa.

Parla En Revenjoli. Escoltan i oïren

Paparrons

A Sóller diuen «paparrons» an es cops de puny demunt sa closca de qualcú. Idò bé, avui n'haurem de ealar uns quants de «paparrons» an es grans closques de anticlericals, perque s'ho tenen guanyat amb sa partida de betzanades que han fetes aqueixa setmana amb sa seua toixarrudosa sempiterna. Preparau, idò, un poe jo anticlericals! aqueixa closca vostra! que vos hi volem etzibar es quants «paparrons» que més necessitau. ¡Ha-la idò!

I

¡Noranta cinc fusellats!!!

¿Vos creis que es cap monarquia que ha feta una tal cosa? Idò son es republicans de Mèxic que l'han feta. Sí, es republicans que han triuflat an aquella nació, fustellaren dilluns des'altre setmana noranta cinc pobres voluntaris federals, agafats prop de la ciutat de Juarez.

Pero ¿i no havíem quedat que ja només era en temps d'En Maura i En Lacierva i sols dins Espanya que fusellaven gent per motiu de revolució?

¿No va moure sa masoneria aquells alquers dins Europa i América contra Espanya perque havien fusellat En Ferrer i Guardia, promotor i director de «sa setmana trágica», l'any 1909? ¿Quants en feren fusellar es nostros tribunals militars d'aquells revolucionaris? En Ferrer i quatre més!

Idò bé, es republicans de Mèxic just amb un aixec n'han fusellats noranta cinc!!!

¡I sa masoneria amb tots es seus criminals assassins no hi té res que dir de tantes de morts, i tengué tant que dir de que fusellassen En Ferrer!

II

Fa de ca-nanell.

Per mestre Biel Alomar parlam, que, escalivat de lo que li ha succeït amb sos articletxos que ha publicats demunt paperots de Mallorca, que li ha valgut es raig de matalefades que li hem hagudes d'etzibar, ara sembla que's dedica a lladrar contra noltros, enfilat a ses columnes de s'altre paperot indigne «L'Esquella de la Torratxa» de Barcelona. Així l'home se pot esplaiar sensa perill de que os bebians i caps-de-gri que lletgeixen tal paperango escumicat s'arribin a enterar deses grans pel·lisses que aquí li donam sempre que entaferra barbaritats demunt qualque paperot de Mallorca contra Deu, l'Esglesia, l'Espanya, s'averitat o es sentit comú. Aquí a Mallorca se'n entera més la gent, estranya a LA AURORA, de ses mal-menades que li donam an aqueix Lluçifer «mercenari», alies Mestre Biel de la Mel de la Xuia pelada. Per això li va millor a ell publicar ses seues barbaritats, deis, bajanades i ximpletes a Barcelona i demunt un periòdic com «L'Esquella», casidesconegut dins Mallorca i que noltros no veim mai. Així es que, si qualque amic nostros no'l

veu i no mos avisa, poc sabrem lo que tal paperot diu o deixa de dir de noltros. Ara mos ne som enterats per un amic que per xamba va veure tal paperango amb cosa contra noltros, i naturalment va dir.—Ja serà de Mestre Biel Alomar! Mira sa firma, i ja hu crec que hu va esser. Idò se tracta d'una escopinada des famós Lluçifer «sevillà», alies Mestre Biel, contra noltros a propòsit de ses «Normes Ortogràfiques» que el meritiósim «Institut d'Estudis Catalans» de Barcelona ha donades per unificar s'ortografia catalana, es sistema d'escriure sa llengua catalana que 's parla a Catalunya, a ses Balears i an el Reine de Valencia. I voltros me direu:—Pero ¿i quia pebre li fa coure ets uis a Mestre Biel Alomar d'aqueixes «Normes Ortogràfiques» per que amb motiu d'elles ha d'amar a ponir LA AURORA?

—Jo vos diré. Mestre Biel se creu i se té per s'home més sabut, més bufarrell de tota la terra; i en materi de llengua catalana pretén també sobre'n més que tots ets altres que hi cremam oli. Per això, quant se fundà s'«Institut d'Estudis Catalans» per atendre a sa restauració i emaltiment d'aqueixa llengua nostra, l'home considerava ell li tocava de dret esser-ne President. Pero a Barcelona (aont anys enrrera es beules anticlericals el proclamaren «Mestre» i «Messies» seu) no hu cregueren així, i no sols no'l feren President, sino que ni tan sols el posaren dins l'«Institut» com un de tants; i en canvi hi pesaren Mn. Alcover, i el feren, com qui no diu res, President d'una de ses tres «Seccions» de l'«Institut», es a dir, de l'«Institut de la llengua catalana». No hu volgueu sebre sa rabiada que'n va prendre Mestre Biel, i si en feia de sabonereta i de potadetes; i encara li dura la futri, i més amb ses planissades que se'n ha duites de LA AURORA, que totes les s'ha cercades ell meteix. Per això ara aprofita qualsevol avinentesa per fer sa fel contra noltros; per això ara demunt «L'Esquella» califica d'«excrementici», de merdós, es nostros «vocabulari», es nostros llenguatge. An això sols contestam allò quediu s'adagi mallorquí: «negú parla de m. més que es qui'n va brut. Ja hu es ben propia d'un missatge d'En Barrafet com Mestre Biel aqueixa afició que demostra tan sovint an «allò que put!»

¡De Mestre Bielingo de ses cols-floris! ¿Quant serà que'n cobraren gens gens de seny, amb tanta de fretura com en passau?

III

Foc granetjat de republicans amb republicans.

Es socialistetxos republicans de s'«Obrer Balear» no paron de fer foc contra es republicans Azcarate i Melquiades Alvarez i contra es republicans que segueixen D. Jeroni Pou, i que s'entenen amb ses monarquies i fins que formen candidatura amb carlistes (¡horror! ¡abominació! ¡escàndol!). Sí, es republicans, liberals i carlistes an aquestes eleccions provincials de demà han formada an es districte de Ciutat una candidatura i voten plegats! Així meteix tenen raó es republicans socialistes de cridar fort contra aqueixes altres republicans que, després de dir la mala

pèssima des monarquies, sobre tot des carlistes, llavò se'n van a votar plegats amb aqueixes. Pero ¿poron tirar es republicans socialistes sa «primera pedra» an aqueixes altres republicans? ¿No se passen ells la vida eridant contra es burguesos, clamant contra tots es partits burguesos, tractant-los de lo més dolent i infamiós que se puga imaginar? Idò bé, aqueixes meteixos socialistes han formada i mantenen sa «conjunció» e'lliga amb sos republicans, que son essencialment un partit burguès! De manera que tots tenen raó de ferse foc ells amb ells, perque tots tenen culpa, tots van bruts i soïats de lo que critiquen an ets altres.

IV

Llenya an es Comte de Romanons

N'hi dona ferm s'«Obrer Balear», tractantlo, com a governant, de «tan reaccionari com es més reaccionari des partits conservadors». Això guanyen es governants com En Romanons que bravegen de representar sa pau i de talar ses cames an es revolucionaris fent-los la bona i donant-los coses que demanen contra sa religió. No, es revolucionaris no se contenten amb una pellerinada; e-hu volen tot. Son com es jueus, que Pilat se pensava apacivar-los fent assotar el Bon Jesús i deixant que'l coronassen d'espines. No les bastà això; los ho hagué de sentenciar a mort i entregar-los-ho per que el crucificassen. Es revolucionaris d'ara fan lo meteix contra l'Esglesia de Deu. Demanen an es Governos, els exigeixen que crucifiquin l'Esglesia; i si es Governos no hu fan així, per més que l'assotin i la coronin d'espines, es revolucionaris fan foc a tals Governos i assassinen tals Governants, com assassinaren En Canalejas, i els e declaren «tan reaccionaris com es més reaccionari des partits conservadors». No, es revolucionaris no tenen assaciament contra Deu i l'Esglesia de Deu. Ja hu toca amb ses mans es Comte de Romanons; i més envant, le hi tocarà més encara. I ben merecut que s'ho tendrà, per tudossa que es de no voldre-hu com perndre!

V

¿S'es vist res més ridícul?

S'«Obrer Balear» sostén que es «Governos d'orde», que mantenen s'orde, que fan que hi haja pau, son es més dolents, son es qui causen es desorde i sa guerra dins ses nacions; i posa com exemples es cas d'En Porfirí Díaz que mantengué s'orde i aturà sa revolució a Mèxic tot es temps que fou President d'aquella república, més de vint anys; i llavò cita es cas d'Espanya que «durant trecents anys mos educaren dins s'orde» i llavò vengué que «el rei Ferrán VII se morí, i resultà es desorde més espantós».

¡Heu de veure si tenen es cap ben ubert aqueixes escriguedoretxos des paperot socialista! De manera que sa causa de sa revolució, des desgavell i desorde que reina avui dins Mèxic, la té En Porfirí Díaz perque tot es temps que ell governà aturà que hi hagués revolució, desgavell i desorde. De manera que sa causa de ses revolucions, desgavells i desordes que

hi ha haguts dins Espanya des que 's va morir En Ferrán VII, varen esser aquells «trecentos anys» que hi va haver de criar ets espanyols «dins s'orde». De manera que, si en lloc de «criar-los dins s'orde», arriben a «criar-los dins es desorde», se serien evitats tots es desordes que hi ha haguts de sa mort d'En Ferrán VII ençà! De manera que, si En Porfirí Díaz, en lloc d'aturar que hi hagués revolució i desorde dins Mèxic, no hu atura, si hagués deixat fer revolucions i desordes, no hi hauria haguda revolució ni desorde. Així meteix se necessita tenir-le-hi ben buit an es carabocot per discórrer d'aqueixa manera tan desbaratada i toixarrudat! ¡I així es tot es discórrer des socialistetxos! ¡No discorren amb so cap, sino amb sos peus! No n'hi tenen gens ni gota de suc de cervell dins sa closca. No, sa closca no els e serveix més que per dar es capell o per pegar carabocotades contra's sentit comú.

Una de ses coses que admiren més de s'il·lustració des socialistes, es s'història que se veu que els han enenyada ses escoles laiques! En saben tanta d'història es socialistes com es manec de sa grenera. Se necessita estar-hi ben cruus d'història d'Espanya per dir que dins Espanya hi va haver orde fins que se morí En Ferrán VII. Que haguessen dit ets escriguedoretxos de s'«Obrer Balear» que n'hi havia hagut d'orde dins Espanya fins que esclatà sa revolució o motí de Aranjuez, sa primera de 1808 contra el rei Carles IV, la Reina i En Godoy,—així haurien endevinat una mica més. Pero eabament el rei Ferrán VII ja comensà es seu reinat amb aquell motí d'Aranjuez, això es, li posà sa corona demunt es cap. Esbroncaren tot seguit dins Espanya es revolucionaris francesos que en Napoleón capitanejava i que feren esclatar sa guerra de s'independencia, mentres que es naixents liberals, pares des republicans, això es, es revolucionaris feien esclatar sa revolució de ses Corts de Cadiz, que En Ferrán VII, quant tornà de sa presó de Valencey, no va sebre auferar, sino que per sa fluixedat i poc trane amb-e que les va combatre, tornà esclatar l'any 1820 i cuidà a tirar a fons l'Espanya, finsque es «cent mil fills» de St. Lluís que vengueren de França, la capturaren, i no pogué tornar alzar es cap fins a sa mort de Ferrán VII, essent cosa notoria i evident que aquells deu anys derrers d'aquest rei foren utilissims per sa prosperitat, p'es benestar, per s'il·lustració i per sa reconstitució i dignificació d'Espanya.

De manera que aqueixes escriguedoretxos de s'«Obrer Balear» demostren que no'n saben pelada ni berració des reinat de Ferrán VII. Això es s'il·lustració que s'aprèn dins ses escoles laiques.

VI

¿Ai «agonia d'un poble»?

S'«Obrer Balear», tan republicà i contrari des «Governos d'orde» posa un articletxo censurant fort ferm sa revolució de Mèxic, acusant-la de que farà fer ui a Mèxic i que a l'horra d'ara ja la té a «agonia». Pero ¡socialistetxos paparrers! ¿i qui le hi posada en tal «agonia» a sa nació mei-

xicana més que es vostre sistema polític, inímic de s'orde, revolucionari? Com idè ni sa república ni s'esperit revolucionari no salven Mèxic? Com es que l'afonen, que'l tenen a «s'agònia»? Veiam, escriguedoretos borois, si mos sabeu contestar!

VII

«S'Animalot pudent» animalletjant.

Dissapte sorti molt fluix, molt fat, molt des'sustat, etzibant, grosseria darrera altra grosseria, virollada darrera altra virollada, arrieta darrera altra arrieta, indecència darrera altra indecència, pero sense gens ni gota de saborine ni de gracia, fent son i gitera i llástima. A lo darrer de tot enfloca un raig de mèns contra En Revenjoli suposant que aquest abans de fer deu anys s'engatava i robava tabac. Lo bo es que sa persona qui se firma Revenjoli mai ha tenguda costum de beure vi ni cap altre suc que engati ni ha prevat mai de fumar. Gracies a Deu sa persona qui se firma Revenjoli es ben coneguda dins Mallorca per porer-li fer gaire mal totes ses calumnies que 's canalles des «Puput» se puguen inventar.—No passa tampoc d'una calumnia desearada lo que diu aqueix paperot que En Revenjoli va anar a influir a sa Redacció de «Correo de Mallorca» per que no admetés certs articles que llavò les dugueren a la «Ultima Hora», que les ha publicats. En Revenjoli no ha fet res d'altre per que té altres coses més series en que ocupar-se.

VIII

Es republicans, inímic de sa llibertat

I tant com e-hu son. I no mos referim sols an es republicanots seuvatges, com son es socialistexos, anarquistexos i lerrouxistexos. Aqueis no paren mai de demostrar-se inímic rabiosos de tota llibertat que no sia exclusivament per ells. Mos referim an es republicans més moderats i entenimentats, com son es qui escriuen d'algua temps ençà «El Ideal». Aqueis bons senyors dia 22 de febrer clavaren demunt es seu periódic un article d'un altre republicà de Madrid, diputat a Corts, escriptor distingit i de qui fa fer i que vol passar per homo de seny i de respecte, En Lluis de Zulueta. Idè bé, aquest senyor tan equilibrat, que pretén estar tan lluny de tot «sectarisme» i de tota «intolerancia», dins aqueix article que li publica «El Ideal», se presenta com un inímic furios de sa llibertat, natural a tota persona humana, i se demostra un ignorant de set soles en materia de dret públic i internacional. I ve'n aquí ses proves:

a.

El Sr. Zulueta nega sa llibertat, natural a tota persona, de poder fer lo que no s'opòs a sa raó

Suposa aquest senyor que es sa cosa més justa i més raonable que monges ni frares no puguen fundar ni obrir noves cases o convents, i se llamenta amargament de que ara dins Espanya no hi haja cap llei que los ho privi per que sa des «condau» o «ferreiat» ja no té «vigencia civil» (va acabar de retgir dia 31 de desembre), i que sols es la Santa Seu que hu pot aturar. ¡I això hu diu un liberal! ¡un partidari a tota ultrança de sa llibertat de conciencia i de sa llibertat política!—¿I per quines cinc centes, Sr. Zulueta, monges ni frares no han de porer obrir nous convents, noves cases? ¿Que diu vos si ara vos privava s'Estat d'obrir un café, o una societat qualsevol o de fundar tot sol o amb altres una casa d'estudis literaris o científics, una casa de comerç, un hospici, un hospital,

una escola? ¿Qui es s'Estat, dirieu vos, per privar-me cap d'aquestes coses, mentres no vaja contra cap llei?—Dirieu això, vos queixariu de tal vexació de tal tirania, de tal negació de sa vostra llibertat natural, i tendrieu moltíssima deiraó. ¿Que dirieu voltros, tan partidaris de sa llibertat, si cap Govern tractás d'aplicar-vos a voltros, lo que voltros voleu que s'apliqui a frares i monges: ¡no deixar-los fer fundacions; llevar-los ses que tenen; treure-los d'Espanya; no deixar-los-hi entrar? Serieu de sentir! reclamariu s'auxili de totes ses neeions civilitzades contra sa tirania, contra es despotisme de tal Govern! Idè bé: això meteix, aqueix tirania, aqueix despotisme voleu voltros que apliqui tot Govern contra es frares i ses monges! I ¿que no son persones tant com voltros es frares i ses monges? ¿No tenen dret a sa llibertat natural, tant com voltros? ¿O son esclaus, com es que omplien el mon quant el Bon Jesús mos va redimir i fundá l'Esglesia? ¿Així sou voltros es grans defensors de sa llibertat humana, negant tal llibertat a tots es qui tenen per llei servir Deu i el proisme? Sr. Zulueta, ¿e-hu veis com vos meteix sou un inímic de sa llibertat? e-hu veis com sou un defensor de s'esclavitud? e-hu veis com sou un defensor de sa tirania i des despotisme?

—¡O bons senyors de «El Ideal»! si En Zulueta no hi vol contestar an això per que Madrid es massa lluny de Mallorca, i per que no provau voltros de contestar-mos? ¡Vaja si hu provau! ¡Provau-ho per un gust!

b.

El Sr. Zulueta se demostra un ignorant de set soles en dret públic i internacional.

Aquest senyor ataca fort es Comte de Romanons per que ha refermades ses relacions diplomátiques amb la Sta. Seu i ha dit que tractará amb aquesta lo de sa «llei d'Associacions», arribant a un acord amb el Papa, i que llavò discutirán ses Corts tal «projecte de llei». Idè bé, En Zulueta pretén que tot això es sa cosa més absurda i desbaratada, per que diu ell: «si hi hagués, abans de discutir ses Corts tal «projecte de llei d'Associacions», «un acord, un pacte, un conveni» amb la Santa Seu, «ses Corts no serien sobiranes». «Haurien de votar precisament allò que hauria obtenguda sa sanció de la Seu Romana».—Pero, Sr. Zulueta! i això meteix ¿que no passa amb tots es tractats internacionals que fa Espanya? ¿Tal volta no s'es fet així es tractat amb França sobre el Marroc? ¿Tal volta no acordá es nostre Govern tal tractat amb so Govern francès, i després se va sometre a sa discussió i aprovació de ses Corts? I ¿per això, per que abans es Govern ja havia tractat i acordat amb França, ses nostres Corts deixaren d'esser sobiranes? ¡Carabaga frita, Sr. Zulueta! S'odi sectari que vos enterboleix la vista, no vos deixa veure lo que veu ben clar qualsevol «nonens» que estiga bo de cap: que es fals que això de tractar previamente amb el Papa faça que ses Corts deixin d'esser sobiranes! ¿No regoneixeu vos meteix que el Papa es «un poder de naturalesa internacional»? ¿No regoneixeu vos meteix que el Papa es es cap des catòlics? ¿Com idè cap Govern de nació catòlica com Espanya pot resoldre res d'orde relligiós, essencialment relligiós, com es sa vida monástica, sense entendre-se ni tractar amb so Cap suprem des catòlics, que es el Papa? ¿Legislará, farà lleis cap Estat en coses que afecten an es meteix temps un altre Estat, en coses que interessin directament a un altre Estat, a una altra Potencia; farà lleis cap Estat en coses d' aquestes sense tractar ni fentendre-se abans amb aquell altre Estat, amb aquella altra

Potencia an-e qui afecten aquelles coses?

Está clar que no; es bon sentit més elemental, sa sa raó e-hu priven com un absurd, com un desbarat. Idè això es lo que voleu vos i tots es vostros, Sr. Zulueta, que faça s'Estat espanyol amb lo de sa llei d'Associacions. I no hu veis que sia un absurd ni un desbarat per que sa passió sectaria vos tapa la vista; per que En Barrufet vos ha posades ses seues cucales, i així tot encucalats p'En Barrufet, ja hu cree que no hi veis, i pegau aqueixes trevalades i tomverses, i sa vostra còrpora se'n duen ses tornes! ¿E-hu veis ara, Sr. Zulueta, com vos hi demostrau amb tota aquesta cosa un ignorant de set soles en dret públic i internacional?

—¡O bons senyors de «El Ideal»! si estau per discutir aqueix punt, an es cas que En Zulueta no vaja d'aglans, ja poreu esser partits! Aquí vos esperam.... d'asseguts, per lo que puga esser.

c.

Dos aubarcocs i una al·lota, curta de rei.

Es dos aubarcocs son En Zulueta i un amic seu, que, segons diu aquell, es «un escriptor de mèrit». Per força ha d'esser «de mèrit», quant, segons canta En Zulueta, «desitja, d'acord amb sa seua futura esposa, contreure matrimoni civil». ¡No'n mancaria altra que no fos «de mèrit» un quirebutja es sagraments de Deu! ¿No es ver, Señor Zulueta, que aquí no hi ha pus «escriptors de mèrit» que ets inèrduls com vos? ¡Bons estariem que ara hi hagués cap escriptor catòlic que volgués un diner de mac!

Pero ara aqueix «escriptor de mèrit» se troba amb que sa seua «futura» «se nega» a suscriure un document renegat de sa religió catòlica. Amb això «ella» demostra tenir seny; en lo que no demostra tenir-ne gaire, en lo que demostra esser curta de rei, es amb so voler-se casar amb un aubarcoc que, en lloc de casar-se segons Deu, se vol casar segons En Barrufet, així com s'apleguen a aquells que caminen amb quatre potes, sense sagrament de Deu ni un sant remei. I está enrocat aquest aubarcoc per que, com, segons es Códic Civil, p'es catòlics no hi ha altre matrimoni que es canònic, es civil es just p'es qui no son catòlics; i com no vol aquella al·lota «renegar de catòlica», no se pot fer, segons sa llei, es «matrimoni civil» amb aquell aubarcoc. I aquí mos surt En Zulueta tot eremat per que causa tal llei ara aquell aubarcocot no's pot casar «civilment»; i acusa es Comte de Romanons de «clerical» per que no repeteix aquella «romanonada» que va fer l'any 1906 quant era Ministre de Gracia i Justicia, que mes encivellá una «Reial Orde» autorisant que 's poguessen casar «civilment» sense renegar de de catòlics es contreients. Amb això En Romanons va infringir es Códic Civil, per que ¿qui es un Ministre per anul·lar una llei, concordada amb el Papa i votada en Corts, com es aquella disposició des Códic Civil sobre es matrimoni des catòlics espanyols? Així es, que tot d'una que va caure En Romanons i entraren es Conservadors, dins es janer de 1907, aquella Reial Orde quedá arreconada; i En Romanons ara no ha tengut pit per tornar-la treure a ro·lo, i ha fet bé.

Idè bono, aquest senyor Zulueta, tot carregat, an es parèixer, de bons propòsits, ell tan «equilibrat» com pretén esser, ell, oa capseta des bon seny, posa com un pedaç brut En Romanons per que no torna trepitjar sa llei restablint aquella Reial Orde, que infringia es Códic Civil amb so permetre lo que prohibeix es Códic, que un catòlic se puga casar «p es civil» sense renegar de catòlic, ¿E-hu veis com aqueis anticlericals son ho-

mos de llei i de Justicia? ¿E-hi ha cap llei contraria a l'Esglesia? Idè aque-lla llei es sagrada per ells, i s'ha d'observar i cumplir anque se bes el cel amb la terra, per que es una llei, i foris. Pero vé que hi ha una llei que mana lo que mana l'Esglesia i que les molesta a ells; que los fa nosa. Aleshores pretomen quò s'observar aquella llei es una barbaridat, un contra-sentit, una cosa que no pot passar, i que sepot fer qualsevol cosa per llevar-la des mig, per rompre-la; i alaben qualsevol Ministre que cometas l'ilegalitat de burlar aquella llei amb una Reial Orde sense cap ni peus, manant lo que no pot manar. Així son ets anticlericals, ne ja es caps-closos i es terrorlers socialistes i anarquistes i republicanetxos morts de fam, sino es més empulats com aqueix Sr. Zulueta. De manera que ara En Romanons es un mal governant per que amb això des «matrimoni civil» no vol trepitjar sa llei i fa observar lo que mana sa llei, lo que mana es Códic Civil, es a dir, per que compleix amb sa seua obligació. An es dir d'En Zulueta, es un mal governant per que mantén una llei votada en Corts, per que no la trapitja, per que no 'n fa pica de porc. ¡Ah Sr. Zulueta! ¡ah senyors de «El Ideal»! ¡això es tota sa vostra cultura! ¡això es tota sa vostra amor a sa justícia i sa llei! ¡això es tot es vostre respecte a ses creencies relligioses des vostros conciutadans! No, senyorets! p'es catòlics no hi ha altre matrimoni més que es canònic, més que es sagrament posat de Deu per autorisar i santificar s'unión de s'homo i sa dona i sa creació d'una nova familia! ¿Pot un Govern d'una nova familia, que 's diu catòlic, desconèixer això, i sostenir que es catòlics se puguen casar d'altra manera que així com mana l'Esglesia, d' així com mana Deu? Está clar que no; per això es meteix Govern liberal que va fer i promulgar des Códic Civil vigent, va regonèixer lo que era evident de tota evidencia, que p'es catòlics no hi poria haver altra forma de matrimoni que sa forma canònica, que es sagrament des matrimoni, posat des meteix Deu i mantengut sempre per l'Esglesia. ¡I ara voltros voldrieu que es Govern trapitjas aqueixa llei concordada amb el Papa i votada en Corts, voldrieu que es Govern rompés aqueixa llei, restablint aquella desgraciadissima Reial Orde de 1906, contraria a tot dret, a tota raó i an es sentit comú i tot p'es pler satànic de porer ofendre es sentiments, catòlics de sa nació espanyola! ¡Ah Sr. Zulueta! Sr. Zulueta! es tan absurda i desbaratada i irracional i virollenca aqueixa pretensió vostra contra es dogma catòlic, contra el sant sagrament del matrimoni, posat des meteix Deu, que lo que vos mereixeu que vos diguen, es: ¡Aubarcoc més que aubarcoc! ¡Tant e-hu sou vos com aqueix alicorn d'amic vostre que 's vol casar p'es civil! ¡E-hu sou dos aubarcocots en tota «estensió» de sa paraula, per més que pretengueu de canes primes com escriptors i per dematí que vos aixequen!

d.

¿I que'n direm de D. Gumersind?

En Zulueta mos conta que N'Azcarate, que ell dona com a «gran mestre de Dret i de Política», sostén que «es clericalisme», això es, «lo dolent» lo que condemnen ells com inacceptable i absurd, es que un Govern tracti amb el Papa i pacti amb la Santa Seu sobre coses relligioses des súbdits de tal Govern. De manera que, segons N'Azcarate, això es «es clericalisme» que ells combaten a foc i a sanc: es que cap Govern regonegui el Papa com a Cap des catòlics i el consideri com Autoritat Suprema de ses coses relligioses i allargui e coll a tractar amb el Papa aquelle

coses que afecten an es mateix temps a s'orde religiós i a s'orde civil.—¿I d'ont s'ha tret aixó D. Gumersind Azcárate? No le hi pot haver mostrat negú més que En Banyeta-Verda! ¿I per que un Govern d'una nació catòlica no ha porer tractar i pactar amb el Papa sobre ses coses religioses que afecten a sa vida civil? Ah! es que D. Gumersind está, vulga no vulga, inspirat per sa idea satànica de negar sa constitució divina de l'Església, es caràcter i es valor sobrenatural de l'Església com a Societat perfecta, ensemlant a sa societat civil, a s'Estat Civil. Es que D. Gumersind, com tots es seus cofrades incrèduls i racionalistes, no concedeix a sa Relligió més importància ni més ser ni més dret que d'una cosa purament subjectiva; per ells sa Relligió

no es més que un sentiment, sensa cap altre realitat fora de la consciència. No admeten s'existència de l'Església com un cos viu, amb realitat objectiva, com una societat externa, completa, perfecta com sa societat Civil, com s'Estat Civil. Per aixó no admeten s'Autoritat del Papa ni que cap Govern haja de tenir en compte mai tal Autoritat ni que hi haja de tractar ni pactar en cap cosa de religió ni de política.

Idó bé, amb tot aixó N'Azcárate, lluny de demostrar-se «gran mestre de Dret i de Política», lo que se demostra es un altre «gran ignorant» en Dret i en Política, per l'estil d'En Zulueta i d'aquell altre alicorn, amic seu, «escriptor de mèrit». Deu se'n apiat d'aqueis malenats anticlerics Amèn!

Si es casal estigués a sa vorera de mar, devora s'aigo, ja l'hauria reparat. Si está an es cap-curucull i aquest es molt agüionat; mai, el puc haver colombrat, perque noltros per dins mar no miram tan amunt ni sa vista mos allarga tant.

Tots ets altres peixos de la mar, un derrera s'altre, vengueren a dir lo meiteix: que'n veien a betzet de penyals i que n'havien vists sempre, pero que ells no miraven es cap-curucull, i manco si aqueix era gaire alt, sino que miraven més devers ses voreres aont s'esclafen i s'esbelteixen ses ones, per no pegar a penyes o no romandre encallats dins cap arenal. En rudes, cap d'aquells milenars de peixos va sobre res de cap penyal que tengües an es cap-curucull cap casal ni casull. I llavó es delfi demaná sa paraula i s'ermitá de Deu la hi doná i va dir:

—Senyor Rei de tots es peixos de la mar, aixó que Vossa Reial Majestat mos demana a noltros seria més fácil que hu sabessen més ets aucells del cel, ells que van a l'aire i les lleu més escampar la vista per dalt cucuies i cap-curuculls de muntanyes i turons. Aixó es lo que hi trob, i hu he volgut amollar per lo que puga convenir a Vossa Reial Majestat.

—Gran mercè m'has feta, estimat delfi, amb aixó que m'has dit, que prou e-hu tendrem en compte.

I a les-hores se gira s'ermitá de Deu a tot aquell peixum, peixam i peixim, i eis-e diu:

—No res idó, animalets de Deu, ja estau llests de lo que jo volia de vltros. Ja vos ne poreu tornar per alló oat sou venguts, i feis tots sa vostra via tan bé com sabreu! Tant de gracies! a tots, i perdonau de l'enfado!

—No hi ha enfado negún! digueren tots aquells milenars de milenars de peixos, i cadascú va pendre per son vent més que depressa cap an es seu agre per besquetjar-s'hi la vida segons costum.

—Bono, va dir s'ermitá an En Juanet. Ja has sentit es manifest; no'n saben res es peixos de la mar d'aqueix penyal amb so casal an es cap-curucull que tu cerques. Lo que hi ha que es delfi, amb lo que mos ha dit, t'obri un portell que't pot servir de molt. Es ben ver que si negú ha d'haver vist aquest casal, han d'esser ets aucells del cel. I caurá bé, perque justament un altre germá meu que caplleva demunt aquelles muntanyes que guaiten tan blavenques dins es grec, es el Rei de tots ets aucells del cel. Per lo meiteix jo jovenet! te convé a caramull espitjar-t'hi veiam si ell te porá encaminar bé cap alló oat dius que es sa teua dona.

En Juanet va donar milions de gracies an aquell ermitá de Deu; i dient-li «A-reveure» i amb Deu-siau» ja li va haver envelat cap an aquelles muntanyes tan blavenques que guaitaven alló lluny dins es grec.

L'home se'n anava tot xarpat, bras somant i oreia fumant i ple de coratge, amb aquelles uieres d'aquell mort que tenien tanta de virtut, ben estojades, i ben alerta que anava a posar-les-se gens mentres no li fos precis, perque deia ell:

—No convé abusar-ne; just han d'esser per un cas de casos. I llavó que si les comensava a dur, estaria més exposat a perre-les o que qualcú de cop-descuit les me fés seuvatges.

Amb so serró, ja no poria fer lo meiteix, perque cada instant el s'havia de treure, perque ja s sap que no hi pot anar un p'el mon sensa treure-se es serró ja que cada instant e-hi ha que afluixar la mosca i amollar clopinsos.

En Juanet així meiteix li tenia molt de compte an aquell serró, perque li era més necessari que no ses uieres, i d'un bon tros. Basta considerar que li hauria passat si li saupen aquell bo de serró, que amb so haver-lo buidat per pagar es deutes d'aquell mort, havia cobrada aqu-lla virtut tan meravellosa que, quant En Juanet en treia un des dos drets d'or, es qui hi romania, tot d'una en cridava un altre, i En Juanet ja tornava tenir per tirar endavant.

Jugeret anava l'home de bossa, pero no la duia buida mai; sempre hi duia prou recapte per fer se envant, i així encara li convenia més per no veure; se exposat a que qualche companyia de lladres no li pegás un salt.

No es idó gens estrany si també el

duia ben estojat i ben regositjat an aquell serronell lo En Juanet, tant com e-hi duia ses uieres, perque sensa alló prompte seria romás enroc i hauria fet es bategot i hi hauria deixats ets ossos per aquella mala petja del dimoni d'aquelles mars perdudes per ont trescava per trobar sa dona i sa «llampria meravellosa» que sa mala ánima de s'onclo-moro li havia espampolades.

Dissapte qui vé, si Deu ho vol i Maria, veurem lo que li succeí an En Juanet amb s'altre ermitá, Rei de tots ets aucells del cel, que li arribá a donar es camí per atènyer aquell bo de penyal que sortia de dins mar amb un casal an es cap-curucull, catorze grosses de llegos alló deçá ont fan es nius ses segues dins es grec.

(Seguirá)

JORDI DES RECÓ

DE TOTES ERBES

Sa llampria meravellosa

(segueix)

Camina caminarás En Juanet cap an aquelles muntanyes blavenques que s'alsaven dins es grec, va haver de mester uns quants dies per arribar an es cap-curucull. Com e-hi va esser, mira qui mira si colombraria en-lloc aquell ermitá, Rei de tots es peixos de la mar, a la fi el guipa que feinetjava davant s'ermiteta, xerevel-la i menudona i asseguda just an es cantell d'aquell bec de penyes tan altes, an es peu de les quals s'esbaltien ses ones de la mar, renoueres o apacivades segons es vent d'ont venia. S'ermitá era un veí esquert i ravascós, amb una barba blanca que li pegava per sa cinta i amb uns uis com a calius flametjants;

En Juanet s'hi acosta, i l'escomet amb sa reverencia i costesia que pertocava, tot dient-li:

—Alabat sia Deu, ermitá del Senyor!
—Alabem-lo per a sempre! diu s'ermitá.

—Si no vos dic per que som vengut, diu En Juanet, no hu sabreu.

—Jovenet, diu s'ermitá, si t'ototes les dius tan avengudes, parlarás molt garrut.

—Idó, diu En Juan, veng de veure es vostro germá, el Rei de tots ets animals de la terra, que m'envia a vos, perque m'ha dit que sou el Rei de tots es peixos de la mar.

—Per ell me tenc, diu s'ermitá, perque Deu m'hi ha fet.

—Idó, diu En Juanet, heu de creure i pensar, ermitá de Deu, que a mi m'han feta sa mala injusticia de prendre'm sa dona, i la se'n dugueren dins un casal nes cap-curucull d'un penyal que s'alça dins mar, catorze grosses de llegos alló deçá ont fan es nius ses segues dins es grec.

—Si que la se'n han duita enfora idó an aqueixa dona teua, o jovenet! diu s'ermitá.

—Bé hu poreu dir, ermitá de Deu! diu En Juanet. Idó jo, perque m'hi vaig casar, vui estar amb ella; iestic ben resolt a no aturar-me de cercar-la fins que la puga atènyer.

—Trob que faç molt bé o jovenet! diu s'ermitá. Qui es casat, que estiga amb sa dona. Aixó vol Deu.

—Idó bono, diu En Juanet. Corre qui corre mon i cerca qui cerca per tot sa meua dona, vaig topar a ses muntanyes des vostro germá el Rei de tots ets animals de la terra, a veure si ell me sabria dir cap aont havia de prendre per trobar aixó que cerc. Me diu ell que no hu sab, i crida tots ets animals de terra, i eis-e demana si cap d'ells ha vist ni topat mai tal penyal ni tal casal, i cap n'hi hagué que l'hagués vist ni topat mai. Llavó ell me digué que tal volta vos e-hu sabríeu, aont cau tal penyal o hu poríeu aclarir amb sos peixos de la mar perque per força n'hi han de topar de peixos devers aquell penyal sis'alsa de dins mar.

—Mai havia sentit anomenar tal penyal ni tal casal, diu s'ermitá; pero poreu cridar es peixos de la mar, veiam si cap d'ells mos ne dona claricies!

—O quin favor més gros i més gros me faríeu, ermitá de Deu, si t'els-e cridáveu an es peixos i els ho demanáveu an aixó! diu En Juanet.

—Aixó costará poc, diu s'ermitá. Lo que hi ha que no'l's-e poreu cridar fins demá dematí abans que ets animalons prenguen bordada, perque sabeu que han de trompitar els pobrets per besquetjar-se la vida!

—Massa favor me fareu, diu En Juanet, si eis-e cridau demá dematí.

—Idó hu farem així, diu s'ermitá de Deu. I ara poreu passar el Rosari, llavó soparem, i llavó a jeure! per porer-mos desxondir de bona hora.

—Ben pensat! diu En Juanet.

I en nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant se senyen, passen el Rosari i un bon enfilai de «pare-nostros», sopen primet per no passar mala nit, i se'n van a jeure.

Un poc passat mitja nit s'ermitá s'aixeca per fer ses seues devocions, i a punta d'aua crida En Juanet, que s'aixeca tot rabent; passen plegats es «pare-nostros», de s'aixecar-se, berenen amb quatre gradades; i, com comensava a esser dia clar, s'ermitá de Deu se posa just an es cantell d'aquell bec de penyes, girat a la mar, i ja es partit siula qui siula.

I heu de creure i pensar i pensar i creure que se treia uns siulos tan forts i tan forts aquella mica de veí d'ermitá, que pareixia mentida que pogués siular tan granat; tot alló resplandia i entre siulo i siulo deia cridant:

—O peixos de Deu! tots vltros que coetjau i trescau per dins mar! compareixeu aquí més que depressa tots quants sou! De part de Deu que m'ha fet rei vostro, vos dic i vos man que comparegueu! Hala, idó, peixos de Deu, no vos faceu esperar massa! Aquí teniu tots ses feines! Hala idó, per l'amor de Deu!

Que me'n direu? Ell al punt començen a comparèixer baix d'aquell bec de penyes, an es peu d'aquell penyal, esbarts i més esbarts de peixos, grossos, petits i mitjansers. Alló hauríeu vists estols de balenes i de molars, estols de cavalls marins i veis-marins i taurons, estols de delfins i de peixos-espases, i de peixada menuda no hu volgueu sobre es milions de caparrins que hi guaitaven; perque aixó sí, tot uquell peixam, tot aquell peixum, tot aquell peixim, tant de milenars de milenars de peixos com compareixien, tots s'arremolinaven baix d'aquell penyal de s'ermita de s'ermitá de Deu; tots treien es nas fora de s'aigo, tots guaitaven i aluaven el Rei a veure que les diria de demunt aquell bec de penyes que volava demunt la mar, fent una parbacana esglaiadora.

—Bono, va dir s'ermitá de Deu, vos he cridats per veure si cap de vltros me sabrá donar claricia d'un penyal que s'alsa de dins mar i que té un casal an cap-curucull, i aixó es dotze grosses de llegos alló deçá ont fan es nius ses segues dins es grec.

Cap d'aquells peixos badava boca perque cap volia esser es primer, fins que a la fi parla sa balena i diu:

—Jo no sé res de tal penyal ni de tal casal. Pot esser que qualche pic en sia passada ran-ran, sensa temer-me'n.

Lo des Catecisme

Fa estona que ets anticlericals enforinyen idestraletgen per treures s'ensenyansa des Catecisme de ses escoles públiques d'Espanya. No, no hu poreu sofrir aqueis missatges d'En Barrufet que a ses escoles s'haja d'ensenyar sa llei de Deu. Aqueis missatges d'En Barrufet no son sols socialistes, anarquistes i republicans; n'hi ha molts de tals missatges que se diuen monárquics. Deu mos ne quart des seu monarquisme. Idó aqueis ja hi ha estona que fan provatures per treure es Catecisme de ses escoles públiques i fer-les totes laiques. Pero sa cosa ne les surt així com voldrien. Pensaren de fe una «Assamblea d'Ensenyansa» que demanás an es Govern que fes laica s'Ensenyansa de s'Estat. Creien que es catòlics no posarien esment en tal «Assamblea» fins que ja estaria feta; pero no va asser així; es catòlics acudiren a milenars a apuntarse com assambleistes, i s'«Assamblea» ja no se va fer. Aixó fons s'altre any. Aquest estiu passat se'n pensaren un altra ets anticlericals que duen la balla dins es Ministeri d'Instrucció Pública, de fer un «Congrés d'Ensenyansa.» Es catòlics s'hi tornaren apuntar a milenars i aquells anticlericals, veient que era segur es perdre si se feia, tal «Congrés» conseguiren que es Govern el perllongás indefinament. De manera que totes aqueixes tramoies polissardes per preparar dins ses regions oficials s'implantació de s'ensenyansa laica han fracassat, han feta aigo devant s'actitutj resolta i ardidada des catòlics, gracies a Deu.

Pero vos pensau que es missatges d'En Barrufet amb tots aqueis perbocs que se'n han duits, hagen deixat anar sa seua satànica curolla? Idó no; com han vist que a la descuberta no hi havia que pensar-hi de posar s'ensenyansa laica, han pres per un altre tirany, fent marrada, i han dit:—A qui lo que pertoca es llevar que s'ensenyansa des Catecisme sia obligatoria dins ses escoles oficials, i que just aprenguen es Catecisme es qui vulguen. I han bufat a s'oreia des Comte de Romanons aqueixa idea barrufetenc, i es Comte ha tenguda sa mala hora de prendre-la per compte seu, i ha declarat que l'implantarà no per cap llei, sino per una Reial Orde. I ha succeí lo que havia de succeir: que es catòlics se son alarmats, i ha començat un moviment de protesta que promet esser gros i formidable. S'Associació de Pares de Familia de Madrid enviá an En Romanons una Comissió, composta de gent de «qui hi ha dalt», que li parlaren molt granat an En Romanons; s'Associació de Senyores Catòliques de Barcelona li enviá an es Comte un telegrama fulminant sobre lo meiteix, i s'Associació de Catòlics de Saragossa altre quetal. A Madrid diumenge ja se feu un aplec, que resultá molt vitenc i afuat contras'intent des Govern. Han seguit plouent no més de protestes de tots eis en

drets d'Espanya contra aqueixa idea del dimoni de declarar que s'ensenyansa des Catecisme a ses escoles de s'Estat no sia obligatoria. ¡Ai d'En Romanons si vol dur endavant aqueixa ideadel dimoni!

En Pel Arreveixinat

que descapdella

Coses de Bèlgica

S'Exèrcit i sa Masoneria

Es primer ministre des Govern belga ha pronunciat a sa Cambra un discurs defensant sa prohibició de que ets oficials puguen pertènixer a sa Masoneria. S'efecte d'aqueix discurs es estat extraordinari, tan dins s'oposició, com dins es cercols catòlics.

Tota sa farramalla liberalista i socialista, «cavallers» casi tots «des deventat de pell», no sortien d'un retgiró sino per caure dins un esglai, quant veien llansats a sa més gran publicitat es seus secrets més comprometedors. A cada negoció des «fils de sa viuda», es Ministre contestava lletgint o citant una acta autèntica masonica.

De tot d'una es diputats masons negaven que s'acció de ses llogies fos secreta, i llavò deien que sa masoneria no se mesclava en ses questions polítiques.

Es caporal socialista, En Vanderelde ó un tal Himans cridaven i feien manotades per desmentir s'orador catòlic, però aquest per tota contestació i amb gran calma se posá a lletgir, entre ets aplaudiments de ses dretes, un document francmasó, de data recent, el cual acabava amb aquesta nota: «Esqueixi Vosté aquest paper tot d'una que l'haja lletgit.» D'aquesta classe de documents «secrets» en lletgí una partida-tots d'autenticitat innegable—els quals demostren amb tota evidència que ses llogies son societats polítiques secretes, i que lluiten contra sa política escolar, financiera i militar des Govern, i en pro de sa política electoral de s'oposició.

A un document sortit des Gran Orient belga se lletgeix. «Es Gran Orient ha estudiada baix de tots es punts de vista sa questió de sa cura d'ànimes militars (des capellans de retgiment) i s'es declarat en contra d'ella. Durant es curs d'aquesta discussió se son emprats es métodos més propis de sa propaganda anticlerical massónica.»

A una relació de 12 de Desembre en 1910 deia es mateix Gran Orient: «Es partit liberal es s'expressió profana de sa Masoneria. Sa familia liberal no té bàxola ni direcció; aquesta direcció necessita passar a mans de sa francmasoneria, ja que aquesta es sa seua protectora.»

An es diputat Cocq, Gran Mestre de ses llogies belgues, li contestá es primer Ministre, lletgint un llare tros d'un discurs, que es mateix Cocq pronunciat aquest any passat dins una llogia. Entre altres coses deia aquell estornell de masó: «Noltros, es masons, hem jurat sa mort des Govern clerical i no descansarem fins que haurem destruit de tot es partit catòlic, puis noltros no hem de perdre de vista que tal partit no pot prosperar més que a s'ombra de l'Esglesia Romana. Destruir aquesta Esglesia ha d'esser es fi de tots aquells que se prenen interés per s'emancipació i millorament social de s'Humanitat. Tenguem sempre presents aquelles paraules des nostre germá, En Voltaire: «Ecrassez l'infâme.» Sien aquestes paraules es crit de guerra que surti des pit de tots vltros.» Aquesta exhor-

tació—diu es Bolletí des Gran Orient—fou rebuda abgrams aplaudiments.

El pobre Cocq no va poder negar s'autenticitat de tan baladreres i blasfemes paraules; però quant se pensava que es ruixat ja era passat, s'orador catòlic se va treure un altre paper i se posá a lletgir un altre tros d'un discurs, pronunciat p'es mateix Cocq an es Gran Orient de França (a Paris), en el qual feia un elogi de sa solidaritat de sa Masoneria internacional contra l'Esglesia.

Después tocá es torn an es germá socialista Furnémont, lletgint un tros d'un discurs seu pronunciat an es Gran Orient de Bruselles, quant sa revolució de Portugal. «¡Quina impressió tan fonda ha causada sa noticia d'aquesta revolució! En poques hores es poble ha tirat abaix es trono i ha establert sa República. Pes public ignorant es estat com un llamp baixat del cel. Però no per noltros, germans. Noltros e-hu sabiem tot. Noltros coneixiem sa meravellosa organizació des nostros germans portugueses, es seu inflexible proselitisme, i es seus trebais constants. Noltros estávem dins es secret d'aquesta gloriosa empresa. Es dia en que sa nostra desgraciada Belgica se veja lliure des joudes nostro tirans, també podem afirmar amb seguredat que sa masoneria belga serà estada sa principal cooperatora de sa lliberació nacional.»

An es bancs de la dreta es diputats esclafren amb grans i llargues riaies, quant es Ministre va afegir: «Aquest orador era es germá Furnémont, xerraine del Gran Orient de Bèlgica.»

Després de tals proves, se comprèn ab quina energia preguntaria es President de Ministres a sa Cambra si considerava es pertènixer a tal societat compatible amb sa dignitat i es devers d'un bon oficial de s'exèrcit belga. «Tot oficial—va dir—deu haver de triar entre es sen uniforme i es devantal masonic. A cada oficial li demanaràn si es o no es masó; es Govern té prou confiança amb s'honorabilitat d'ets oficials, per donar fe completa an es seu «si» o an es seu «no».

Sa Cambra doná un vot de confiança des Govern per 92 vots contra 70.

¿No convendria entre noltros una tal llei d'higiene moral dins s'Exèrcit? Prou que sí.

J ara escoltau

EN VERA-VEU

¿«El Rayo» no es un paperot anarquista?

Al maneo tenim indicis, tenim fonament s'orio per considerar-lo tal.

Des que se publica aquest periòdic, amb gustide mala gana hem hagut de passar-lo-mos per devant la vista. Per lo tant, bé li podem conèixer es seu pelatge. Per lo que'n sabem d'ell, creim no equivocarnos si afirmam que, segons «El Rayo», lo meteix que segons es caporal de s'Anarquisme, En Pere Kropotkin i N'Eliseu Reclus, s'anarquia es sa llibertat omnimoda que resol tots es conflictes, es s'homo sublimat per sa inflada ciencia moderna, es s'humanitat lliurement organizada en conviviencia armoniosa, qu'ha de causar unió fraternal i passions tranquiles, casi mai perturbables en dia retgesca s'Anarquia; és que un sómit de fantasies ardoroses; es una utopia amarada d'odis a tot quant existeix; es s'horror a s'Estat, a tota casta de govern; es sa negació des dret actual; és es sentiment d'una exaltada solidaritat humana; es sa condemna a tota propietat privada

es s'estat (!) de coses alcançat per medis violents, per sa revolució, per sa propaganda p'es fets, etc.—Idò bé: si aquesta es sa doctrina anarquista, ¿qui serà es beneit qui, després d'haver vist una per una ses planes nefandes de «El Rayo», no dirá que aqueix paperot l'esplica an aquesta doctrina an molta més cruesa que noltros no hu sabriem fer? ¡Qui serà es beneit qui no hu dirá que «El Rayo» es un paperot de doctrina anarquista?

§ 1

Proves

Repasaulos, tots es qui volgueu tocar-ho amb ses mans! repasaulos an es coranta números que fins aquí son sortit d'«El Rayo»! Repasaulos i veureu: com i de quina manera més clara exposa s'ideal comunista, que es un dogma casi privatiu de s'Anarquisme i veureu com diu que sa seua aspiració es que ets oprimits gaudequin patrimoni universal (n. 1, col. I. plana 1.ª) i com diu que s'organización sindical des proletariats ha d'estar esencialment encaminada a sa societat comunista... (per lo qual) es proletariats organizat serà es qui farà es paper principal es diu de sa próxima lluita revolucionaria que ha de lograr destruir s'actual orde de coses (n. 3 pl. I col. 2.ª) i com diu que tot quant existeix en el mon conegut haurá de pertènixer a «tots» es qui l'habitam (n. 3 pl. I col. 3.); com diu que sa industria i es comerç, per allò de que van contra sa comunidat universal des bens, son organizació de lladrocin legal (n. 3 pl. III col. 2.ª), etc.—Repasaulos i veueu: com afirma que es seu Sindicalisme es revolucionari, i que ell vol, exigeix, arranca millores de s'obrer mediant s'acció directa, amb amenaces d'acció directa (n. 27 pl. I col. 3.ª) i com afirma que ells, es d'«El Rayo», han d'esser anarquistes, i no anarquistes qualsevols, sino anarquistes externs, anarquistes d'acció, de fets, que han de combatre valerosament per obtenir sa felidat universal (n. 19 pl. I col. 2.ª)—Veureu també: com sostén «El Rayo» que una de tals amenaces, una d'aquestes obres directes, es sa vaga general (n. 39 pl. II col. 3.ª); vaga general, tema proposat per discutir-se an es Congrés Revolucionari Internacional de Paris de l'any 1900, arma de combat qu'ets anarquistes de per tot el mon han adoptada i veureu com diu qu'es proletaris si s'associen es por seguir es camí des Sindicalisme modern de cap a sa vaga general (n. 10 pl. IV col. 3.ª i 4.ª) i com alaba s'ideal anarquista (n. 16 pl. IV col. 1.ª) i com posa gloses suqueres, malignes, en favor des programa anarquista, i no a un número ni a dos, sino a vintidós, es a dir, «sovint»; com afirma que esser anarquista, es esser humá, com qui diu noble (n. 19 pl. I col. 2.); com exalta sa necessitat de sa Revolució Social (n. 19 pl. II col. 2.ª i 3.ª); com diu que es d'«El Rayo» han d'esser anarquistes, han de pagar aquesta doctrina per que tothom sia anarquista; per que s'anarquia, diu, es ideal d'homos (n. 20 pl. I col. 1.ª 2.ª i 3.ª) i per que sa missió des obrers de tot el mon es fer sa Revolució Social (n. 20 pl. II col. 4.ª); á com explica lo que sia s'anima de s'anarquista, diguent qu'es s'idea, s'idea principi d'acció, de vida, de guerra (n. 25 pl. II col. 4.ª); com canta un himne a s'ideal Anarquia (n. 38 pl. I col. 3.ª; n. 39 pl. I col. 2.ª i 3.ª); com finalment, En Maciá Prats, per exemple, pega un crit de Revolució (n. 39 pl. II col. 4.ª), etc.

§ 2

¿Un paperot d'aquesta naturalesa no es anarquista?

¿No es anarquista: (a) un paperot qui copiant un article des periòdic anarquista «Le Libertaire» de Paris, diu

que s'ha de derribar aqueix mon veu amb tots es seus prejudicis per edificar s'era de ditxa i de igualtat universal? (n. 32, pl. II col. 2.ª); un paperot qui la proclama per pa i per sal an aquesta igualtat, diguent que s'anarquista ja no ha de regoneixer títols ni amos ni patrons, (n. 32, pl. I col. 1.ª) qui diu que s'Anarquia es s'igualtat de drets i d' verç (n. 19 pl. I col. 2.ª).

Ne es anarquista: un paperot que publica articles d'En Ricart Mella, un anarquista conegudisim de Sevilla, llibertar re-consagrat, i diu amb ell que totes ses passions de s'homo son bones i que, si hi ha perturbacions socials, es per que s'Autoritat sa religió coarten sa llibertat omnimoda qu'han de tenir ses passions, si no volem que se desmandin i produequen desordes, i que dins un règim anarquista (aixó només es un dir, per que «règim i anarquista» son paraules contraries) dius un règim de llibertat propiament dita ses perturbacions socials seràn molt insignificants? (n. 2 pl. II col. 2.ª i 3.ª). ¿No hu es un paperot qui sostén una i altra vegada que sa missió des Sindicalisme es combatre diariament s'Estat autoritari, per imposar llavor es principis de sa verdadera llibertat sense traves de classe nenguna? (n. 3 pl. I col. 3.ª); que diu que es distintiu des seu Sindicalisme es qu'es inimic de s'Estat? (n. 20, pl. I col. 3.ª).—¿No hu es anarquista: un paperot que a cada punt afirma que s'Anarquia es s'humanitat com-e única patria, es s'internacionalisació des sers (n. 19, pl. I col. 2.ª), que se pronuncia contra ses fronteres i contra ets idiomes (n. 32, pl. I col. 1.ª)—¿No hu es un paperot qui: sempre que li ve dret, i tort també, se declara contrari incondicional de sa guerra, de s'armada militar, de sa disciplina militar (n. 32, pl. II col. 4.ª), qui diu que sa seua direcció es gonyarse s'exèrcit, durlo, per medi de ses vagues violentes, encaminarlo a sa vaga general, es dir, a sa Revolució Social (n. 28, pl. II col. 1.ª); que se declara contra sa tropa, contra es «servici de policia»? (n. 32, pl. I col. 1.ª)

Secció local

Aqueis dies e-hi ha molta calma devers Manacor; com aquí no mos toca votar diputats provincials aquesta vegada, no tenim es marruell que hi ha devés Ciutat i Erviça.

Es conradors segueixen satisfets amb sa saó que tenen. Ses gelades que hi ha hagudes sí que han pegada una mica d'esmorçada a ses melles i an es favars. Deu mos alliber de desgracies, i mos do un bon any si convé.

S'altre dia encara capllevava per Manacor aquell venedor de llibres protestants, contra qui LA AURORA doná es crit d'alerta an es manacorins, setmanes enrera. Hem sabut que a «Rotana» li feren comprendre que no hi tenia cap feina per allà amb uns llibres tan xerecandos com du. ¡Hala manacorins! donau-li ses portes p'ets uis an aquest estornell, si s'acosta devés ca-vostra!

Es sermons de Corema segueixen a té qui té, fent es predicadors tots es possibles per que es feels se'n aprofitin. No deixeu jo manacorins! perdre aqueixa bona avinentesa de sa Paraula de Deu!

Diümenge passat es republicans feren un eplec an es teatre de «Varietats». Se tiraren un quants discursos, pero le cosa degué aná freda i magre per que, bé hem malevetjat demanar que digueren ets oradors i que feren ets oients, no hem pogut aclarir casires. Més val així!

Ja comensaria esser hora de que es nostros republicans cobrassen una mica de seny ¡Ja son d'edat de tenir-nel